

Maribor, 28. 10. 2020

OBVESTILO: Kdo lahko pridobi izredni temeljni dohodek?

S pravne službe sektorja KGZS Urška Ahlin Ganziti piše o tem, kdo je upravičen do pomoči v obliki izrednega temeljnega dohodka, koliko znaša višina izredne pomoči in kaj mora narediti upravičenec, kar smo tudi mi povzeli.

Upravičenci do pomoči v obliki **izrednega temeljnega dohodka** so osebe, ki so na dan uveljavitve zakona zavarovane kot kmetje (zavarovalne podlage 051, 052, 007+064/065), samozaposleni (zavarovalne podlage 005) ali družbeniki, delničarji gospodarske družbe, ustanovitelji zadruga ali zavoda in so hkrati poslovodne osebe (zavarovalne podlage 040).

Zraven tega so najmanj od 1.9.2020 do uveljavitve zakona registrirani za opravljanje dejavnosti ter hkrati dejavnosti zaradi posledice epidemije ne morejo opravljati ali jo opravljajo v bistveno zmanjšanem obsegu pri čemer se kot nezmožnost opravljanja dejavnosti oziroma opravljanje dejavnosti v zmanjšanem obsegu šteje:

- upravičencu bodo prihodki v letu 2020 zaradi posledic epidemije COVID-19 upadli za **več kot 20 odstotkov glede na leto 2019** oziroma
- v primeru, da upravičenec ni posloval v celotnem letu 2019 oziroma 2020, če se mu bodo povprečni mesečni prihodki leta 2020 zaradi posledic epidemije COVID-19 znižali za več kot 20 odstotkov glede na povprečne mesečne prihodke v letu 2019 oziroma
- v primeru, da v letu 2019 upravičenec ni posloval, če se mu bodo povprečni mesečni prihodki v letu 2020 zaradi posledic epidemije COVID-19 znižali za več kot 20 odstotkov glede na povprečne mesečne prihodke v letu 2020 do 31. avgusta 2020.

Oseba, ki ne izpolni pogoja upada prihodkov, mora vrniti celotno pomoč. V tem kontekstu je pomoč potrebno razumeti kot brezobrestni kredit.

Do pomoči pa ne bo upravičen tisti, ki na dan vložitve vloge ne bo imel plačanih zapadlih obveznih dajatev in ne bo imeli izpolnjenih drugih denarnih nedavčnih obveznosti.

Višina izredne pomoči

Višina izredne pomoči znaša 1100,00 eur za posamezen mesec, pri čemer izrecno dodajamo, da bodo **kmetje upravičeni do pomoči v višini 940,00 eur**. Razlika v višini pomoči gre na račun dejstva, da so kmetje oproščeni plačila prispevka delodajalca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v višini 8,85% od zavarovalne osnove, saj jim le tega neodvisno od siceršnje situacije vsak mesec krije država.

Če oseba v posameznem mesecu ni bila vključena v pokojninsko in invalidsko zavarovanje celotni mesec (npr. je bila zavarovana le do 15.10.2020) oziroma je bila vključena za manj kot polni zavarovalni čas (manj kot 40 ur na teden), se višina pomoči odmeri v sorazmernem deležu glede na delež vključitve. Sorazmernost pa ne velja za zavarovance, ki koristijo pravico do dela s krajšim zavarovalnim časom od polnega zaradi varstva in nege otroka iz naslova starševskega varstva. Tem osebam pomoč pripada v polni višini.

Zgoraj navedena pomoč se bo za posameznika sorazmerno znižala, če bo ta vložil vlogo za izplačilo delno povrnjenega izgubljenega dohodka zaradi karantene ali nezmožnosti opravljanja dela zaradi varstva otroka. V takem primeru se znesek izredne pomoči zmanjša za višino izplačanega delno povrnjenega izgubljenega dohodka.

Izredna pomoč je oproščena plačila vseh davkov in prispevkov.

Izplačilo

Upravičenec do pomoči poda vlogo, če na podlagi lastne ocene poslovanja ugotovi, da je pri njem prišlo do nezmožnosti opravljanja dejavnosti oziroma opravlja dejavnost v zmanjšanem obsegu. Vloga se vlaga na obrazcu, ki bo dostopen preko informacijskega sistema eDavki.

Roki za oddajo vloge so naslednji:

- če je izjava za oktober vložena do 31.10.2020 bo temeljni dohodek za oktober nakazan 10.11.2020;
- če je izjava za oktober in november vložena od 1.11.2020 do 30.11.2020 bo temeljni dohodek nakazan do 10.12.2020;
- če je izjava za december ali december in oktober ali december in november ali za vse tri mesece skupaj vložena od 1.12.2020 do 31.12.2020 bo temeljni dohodek nakazan do 10.1.2021.

Iz navedenega izhaja, da bo zadnji mesec, torej v decembru, mogoče uveljavljati pomoč za vse tri mesece skupaj ali pa posamično le za december oziroma v kombinaciji december in oktober ali november. V decembru pa ne bo mogoče uveljaviti pomoči zgolj za oktober in november.

Vračilo

Izjava, ki jo bo posameznik vložil preko eDavkov, bo imela naravo informacije javnega značaja, kar pomeni, da bo vsak lahko preveril, kdo je mesečni temeljni dohodek uveljavljal.

Če upravičenec po prejemu mesečnega temeljnega dohodka ugotovi, da do njega ni bil upravičen, ker pri njemu **ni izkazan upad prihodkov v višini 20%**, o tem obvesti Finančno upravo RS (FURS) najkasneje do:

- roka za predložitev obračuna od dohodkov pravnih oseb za leto 2020 oziroma za obdobje, ki vključuje podatke za obdobje drugega polletja 2020 (praviloma pomeni do 31.3.2021 oz. tri mesece od pričetka tekočega poslovnega leta za preteklo poslovno leto) oziroma
- roka za predložitev obračuna davka od dohodkov iz dejavnosti za leto 2020 (praviloma pomeni do 31.3.2021).

FURS bo takšnim izdal odločbo o vračilu prejete pomoči, ki jo bodo posamezniki lahko vrnili brez obresti v roku 30 dni po prejemu odločbe. Po tem roku se zaračunavanja zakonite zamudne obresti.

K vračilu so zavezani tudi tisti upravičenci, pri katerih od uveljavitve zakona prišlo do izplačila dobička, nakupov lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev, izplačil nagrad poslovodstvu oziroma dela plač za poslovno uspešnost poslovodstvu, izplačanih v letu 2020 ozirom za leto 2020. O teh dejstvih morajo seznaniti FURS, prejeta sredstva pa vrniti po vročitvi odločbe skupaj z zakonsko določenimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od dneva uveljavitve pravic iz do dneva vračila.

Nadzor nad uveljavitvijo pravice do mesečnega temeljnega dohodka bo vršila FURS.

Pripravila in povzela:

Martina Gomzi, mag. kmet.

Terenska kmetijska svetovalka I,

Svetovalka za dopolnilne dejavnosti in kmečko družino